

ЧУДОМИР ВЕЧЕРИНКА

chitanka.info

Пуста наша Пена, пустите ѝ превземки! Откак се е заговорило, че ще има вечеринка и нейният Йовчо ще казва стихотворение, хукнала е като луда из село и като почнеш от Джанков вир чак, та до гробището, човек не е оставила да не му се похвали:

Наш Йочко туй, наш Йочко онуй... Че като му дали стихотворението да го учи, затворил се в новата стая и до тъмно чел; че как още на втория ден го научил цялото и го казал пред всички след вечеря; че как баба му посегнала да го целуне, та съборила гърнето с боба и попарила котката... То хвалби, то преструвки — да им се не наслушаши. Да ми е стихотворение като свят поне, ами за магаре се разправяло в него. Види се, за подигравка са му го дали даскалите, защото тейко му едно време все с магарета се разправяше. Пие, пие, пие из кръчмите и като излезе, качи се на магарето, върже му въжето за кръста си, та като падне от него, той да си лежи, дорде изтрезнее, а магарето да пасе наоколо и да го чака.

Е, майка е, чедо ѝ е: да си се радва; ама дано и ний сме ги имали пък. Наш Динко, кога беше колкото нейния Йовчо, два пъти е чел Апостола в черква и иско държеше на певците, ама чула ли си ме нявга да разправям щяло и нещяло из село.

— Учи го, булка Денковище, учи го това дете, че дарбата му е голяма и глас има като звънче. Един поп ще стане от него, че и дрипите му ще попуват — ми думаше поп Глигор тогава, ама като не бяхме възможни! Да имаше как да го пратя в Бачковския манастир, нямаше сега да ходи и да се бълска бълските из гората, ама на, орисница пуста!

Тъй приказваше в навечерието на вечеринката, която учителите готвеха да дадат срещу Водици, Мокра Иванца на кумата си Вела Глухата и крещеше, та се чуваше из цялата махала.

Вечерта срещу вечеринката даде господ хубаво време. Ни студ, ни вятър, ни нищо. Хаджи Дончовата топола, щръкнала нагоре като минаре, хич не пошавнуваше, ама нали сме пусто в дол, уж ясно е небето, а в село сгълхнало и тъмно като в къртичина дупка. Само училището светеше отвред и хора прииждаха, прииждаха. Наша Пена, то се знае, най-напред е дошла и най-напред седнала. Току до самата сцена, го речи. Билетът ѝ бил по-назад, ама пред нея се случил Дълъг Пейо. „Аз — рекла — съм дошла тук вечеринка да гледам, а не на Дълъг Пейо рошавия врат.“ Хукнала се до къщи, донесла си стол и се натъкмила на първо място до попадията. На него ред бяха още и попът,

стария даскал Минчо с дъщерите си и писарката. Седнала там Пена, ама все нещо че не сдържа и все се мушка в стаята на даскалите да види какво прави Йовчо. Първия път му обърсала носа и косите му пригладила с плюнка, а втория — му закопчала горното копче на панталонките, потупала го по гърба и пак се върнала да седне.

Чукаха по сцената, тропаха, притичваха се през публиката дечурлигата за забравени вещи, най-после удари трети звънец, завесата заскрибуца и се дигна, ама единият ѝ край отиде по-нависоко, а другият увисна надолу. Най-напред децата изпяха една песничка, след това младият учител изsvири нещо на киман и след това изведнъж се потопорчи на сцената като лалугер и Йовчо Пенин. Щом го видя майка му, и тъй си остана с отворени уста. Изправи се Йовчо, разкопча се копчето на панталона, пак го закопча и като се загледа в чича си Нена Сенегалеца, подсмръкна веднъж и без да се поклони, извика, колкото му глас държи:

— Магаре!

Чичо му Нено, като чу тая дума, сякаш с чук го тупнаха по темето. Сви се на кълбо, надзърна крадешком дали още го гледа хлапето, извърна се да види дано има някой друг зад него, за когото да се отнася думата, и занемя ма стола си.

Публиката се закиска, заизвива се назад и смути за момент малкия декламатор, който се окопити пак, премести погледа си върху дядо попа и извика пак:

— Магаре! Стихотворение от Ве Иван Стоянов.

После опъна шията си като книжно фенерче, прилепи ръце до краката си и започна бързо и с всички сили:

*Кой каквото ще да казва,
ала умна съм глава.
Май ушите ми са дълги,
но беда не е това.*

И спря. Публиката отново се развесели. Някои изръкопляскаха, а Иванчо Маймунката се обади:

— Длъжки са, длъжки са ушите ти, ама нищо! Тя майка ти, няма вече да ги дърпа!

— Мълчи бре! Твоите малки ли са! Я ги виж! Като тиквени ластуни са увиснали — изсъска буля Пена и пак се вторачи в сина си.

— Сссст! — сопна се даскал Минчо. След това, погледна към малкия и рече кротко: — Бравос, Йочко, бравос, момчето ми! Карай сега нататък!

Но Йовчо, бледен и смутен, напразно се мъчеше да погълне нещо.

Ту откопчаваше, ту закопчаваше онова копче и не можеше да си спомни втория куплет. Запъна се наново и пак спря. Една мъчителна минута се проточи. Пак се напъна да каже нещо — хъката-мъката... — и пак спря.

За да се спаси положението, даскал Минчо плесна с ръце и извика:

— Стига вече, Йочко, стига, момчето ми! Бравос, бравос! Ха иди си сега! Стига!

— А бре как ще си иде, даскале — извика майка му. — Няма да си иде! Знае си го детето. От две недели ми го декламира и си го знае на вода. Ха, мама! Ха спомни по-нататък как беше, чедо!

— Не мъчи детето, булка — намеси се и попът. — Човек е и обърква се най-паче. Нека си иде сега, а други път пак ще го каже до конец.

— А бре, дядо попе, казвам ви, на вода го знае бре! Ушите ми беше приглушило. Къде ще си ходи? Ха, Йочко, маминото, ха сега нататък!...

Малкият стоеше като втрещен. В ушите му бръмчаха рояци оси, гърдите му се повдигаха често-често и нито чуваше вече учителя, който му подсказваше от кулисите, нито виждаше нещо.

— Е, боже! Е, мамке — хленчеше права буля Пена и се удряше с две ръце в главата: — Мари пуста моя празна кратуна! И аз го знаех мари! И аз го знаех това пусто стихотворение. От него го бях научила, ама идва ли ми сега на ума?!... А бре, Йове! А бре, майка! Забрави ли го бре, сине?...

Йовчо нито и помръдваше. Тъй си стоеше с прибрани ръце, като закован на пода. Само очите му почнаха да клепкат често-често и една едра сълза се търкулна по лявата му буза. В едната си ръка стискаше силно откъснатото вече копче.

— А бре думай, Йове!... Казвай бре, тъпако — беснееше буля Пена. — Казвай или се пръждосвай да не ме срамиш бре! Гиди, обеснико! Гиди, въжернико проклети? Аз да му правя попара всеки ден и млин да му точа, а той да ми стои като пукал насреща! Казвай де! Ще казваш ли? А? Гиди, тиквенико!

И като посегна с дългите си ръце, хвана го за новата антерия, свали го от сцената в поповите крака и почна да го налага с юмруци, където свари.

Първият акт от вечеринката беше приключен. Само завесата не се сетиха да спуснат. Тъй си остана тя, дигната с единния край нагоре, а другият увиснал надолу и мръсен като на Миндил Данка фустата.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.